

# OPROEP: Capaciteitsmiddelen 2026

Om tegemoet te komen aan lokale capaciteitsnoden kunnen schoolbesturen projectvoorstellen indienen voor het creëren van bijkomende capaciteit in het gewoon basisonderwijs, het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs. In elk project kunnen plaatsen voorzien worden voor zowel leerlingen met als zonder IAC-verslag of OV4-verslag. Het IAC-verslag is daarbij van toepassing op opleidingsvormen (OV) 1, 2 en 3, en het OV4-verslag op opleidingsvorm 4.

De middelen die worden voorzien voor de realisatie van de geselecteerde projecten zijn beschikbaar op de begrotingskredieten van AGION en GO!.

## 1 SITUERING

Elk kind moet garantie krijgen op een kwaliteitsvolle plaats in het onderwijs. Zoals opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 zetten we daarom de inspanningen inzake bijkomende onderwijsinfrastructuur onverminderd verder op basis van de resultaten van de capaciteitsmonitor.

De resultaten van uit de 4<sup>de</sup> editie van de driejaarlijkse capaciteitsmonitor, een studie uitgevoerd door de VUB en de KU Leuven, werden vrijgegeven op 27 augustus 2025 en zijn beschikbaar op de website [onderwijsonderzoeken](#)<sup>1</sup>.

Zoals voorspeld in de 3<sup>de</sup> editie van de capaciteitsmonitoren zoals bevestigd in 4<sup>de</sup> editie van de capaciteitsmonitor is te verwachten dat de leerlingenaantallen in het gewoon secundair onderwijs de komende schooljaren globaal nog zullen toenemen<sup>2</sup> tot omstreeks schooljaar 2026-2027, waarna een daling te verwachten is in de meeste onderwijszones. De globale afname van de leerlingenaantallen in het gewoon basisonderwijs<sup>3</sup> werd voorafgaandelijk al ingezet omstreeks schooljaar 2018-2019.

Dit betekent echter niet dat de capaciteitsproblematiek in het gewoon basis- en secundair onderwijs binnenkort voorgoed van de baan zal zijn. Er zijn volgens de capaciteitsmonitor nog heel wat gemeenten en onderwijszones waar ook na schooljaar 2026-2027 nog een groei te verwachten is in het gewoon basisonderwijs of het gewoon secundair onderwijs. Om de capaciteitsdruk als gevolg van schommelingen in vraag en aanbod ook in de toekomst tijdig en optimaal op te blijven vangen, is het van belang om schoolbesturen ook de komende jaren te blijven ondersteunen om op korte en lange termijn gerichte capaciteitsuitbreidingen te realiseren.

<sup>1</sup> URL: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsonderzoek/project/2322>.

<sup>2</sup> De toename van leerlingenaantallen in het gewoon secundair onderwijs (inclusief DBSO) heeft zich ingezet in schooljaar 2015-2016 en zal op basis van de prognoses leiden tot een toename tegen schooljaar 2026-2027 met ongeveer 13,9% (60.425 leerlingen). Volgens de prognoses zal zich vanaf schooljaar 2026-2027 een daling inzetten van de leerlingenaantallen in het gewoon secundair onderwijs (inclusief DBSO). Deze verwachte daling tussen schooljaar 2026-2027 en schooljaar 2030-2031 bedraagt 1,3% (6.232 leerlingen).

<sup>3</sup> Tussen schooljaar 2009-2010 en schooljaar 2018-2019 was er een gestage toename van leerlingenaantallen in het gewoon basisonderwijs met ongeveer 11,3% (74.988 leerlingen). Na schooljaar 2018-2019 heeft zich globaal een daling ingezet van de leerlingenaantallen in het gewoon basisonderwijs. De verwachte daling tussen schooljaar 2018-2019 en schooljaar 2030-2031 bedraagt 4,5% (32.938 leerlingen).

Op begrotingsjaren 2026, 2027 en 2028 wordt een investering van 180 miljoen euro aan capaciteitsmiddelen voorzien om tegen schooljaar 2030-2031 de grootste te verwachten tekorten weg te werken in de onderwijszones en gemeenten die daar het meest nood aan zullen hebben.

De toewijzing van deze capaciteitsmiddelen zal gebeuren via 3 oproepen in respectievelijk 2026, 2027 en 2028 om schoolbesturen voldoende ruimte te geven om passende projectvoorstellen op te maken.

## 2 DOELGROEP EN BEGUNSTIGDEN

Deze oproep staat open voor alle schoolbesturen, die via een projectvoorstel een antwoord willen bieden aan de te verwachten capaciteitsnoden in het Nederlandstalig leerplichtonderwijs in het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Rekening houdend met de globale evolutie van de leerlingenaantallen sinds 2010 en de verwachte verdere evolutie ervan richting schooljaar 2030-2031, wordt van de beschikbare capaciteitsmiddelen op het begrotingsjaar 2026 een geografisch onverdeeld budget van **60 miljoen euro** voorzien ter ondersteuning van deze oproep. Dit bedrag is volgens de verdeelsleutel 'OD II' verdeeld over AGION (VGO/OGO) en GO! (zie "budget en aanwending").

## 3 DOELSTELLINGEN EN AANBOD

Op basis van de capaciteitsmonitor 2024 zijn er tegen het schooljaar 2030-2031 lokale tekorten te verwachten in zowel het gewoon basisonderwijs (in sommige gemeenten), het gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon basisonderwijs als het buitengewoon secundair onderwijs.

Deze oproep richt zich op projecten die voorzien in bijkomende plaatsen of het behoud van bedreigde plaatsen<sup>4</sup> in het gewoon basisonderwijs, het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs, om te anticiperen op de volgens de vierde editie capaciteitsmonitor van 2025 te verwachten capaciteitstekorten tegen schooljaar 2030-2031. In elk project kunnen plaatsen voorzien worden voor zowel leerlingen met als zonder IAC-verslag of OV4-verslag. Het IAC-verslag is daarbij van toepassing op opleidingsvormen (OV) 1, 2 en 3, en het OV4-verslag op opleidingsvorm 4.

Met deze oproep op capaciteitsmiddelen 2026 wil de Vlaamse Regering net als met voorgaande oproep op capaciteitsmiddelen 2025 inspelen op actuele trends zoals de stijging van het leerlingenaandeel in TSO, BSO, B-stroom en buitengewoon onderwijs.

Gezien het meer toegankelijk maken van bestaande schoolgebouwen normaliter minder tijd in beslag zal nemen dan bijvoorbeeld de realisatie van een nieuwbouw, kan mogelijk daarmee sneller geanticipeerd worden op de verwachte verdere toename van leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs en de daaruit voortvloeiende grote te verwachten tekorten tegen schooljaar 2030-2031.

---

<sup>4</sup> Bedreigde plaatsen zijn bij de aanbodbevraging in het kader van de afname van de capaciteitsmonitor 2024 indicatief in kaart gebracht als plaatsen die tegen schooljaar 2030-2031 dreigen te verdwijnen, bijvoorbeeld omwille van de staat van een schoolgebouw of de in de tijd beperkte beschikbaarheid van plaatsen.

## 4 INDIENING

Een aanvraag voor subsidiering kan ingediend worden **tot en met 16 november 2026, 12 uur** via:

- [capaciteit.scholen@vlaanderen.be](mailto:capaciteit.scholen@vlaanderen.be) voor AGION (VGO en OGO)
- [capaciteit.infrastructuur@g-o.be](mailto:capaciteit.infrastructuur@g-o.be) voor GO!

Wijzigingen aan de aanvraag, door onvoorziene wijzigingen binnen de organisatie worden meteen gemeld via bovenstaande e-mailadressen.

De aanvraag bevat minstens volgende elementen:

- Een volledig ingevuld modelformulier (zie bijlage) met daarin o.a. de projectomschrijving, raming, timing en motiveringsnota
- Een ingevuld verzameldocument (zie bijlage)
- Een ingevulde scorematrix (zie bijlage)

Voor zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs zijn 2 scorematrices beschikbaar op de webpagina waarop de oproep wordt gepubliceerd:

- Een eerste scorematrix om de geplande plaatsen in te vullen voor leerlingen zonder een IAC-verslag of OV4-verslag;
- Een tweede scorematrix om de geplande plaatsen in te vullen voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag.

## 5 BEOORDELING

### 5.1 ONTVANKELIJKHEID

AGION of het GO!, ontvangen de aanvragen en controleert ze op hun **ontvankelijkheid**:

- De aanvraag is tijdig ingediend;
- De aanvraag is opgesteld in het Nederlands;
- De aanvraag is ondertekend door de wettelijke vertegenwoordigers of een gevolmachtigde van het schoolbestuur;
- Een volledig gedocumenteerd projectvoorstel (aan de hand van een volledig ingevuld modelformulier, verzameldocument en scorematrix, zie bijlagen);
- De aanvraag is gedaan door een schoolbestuur, gevestigd in Vlaanderen of Brussel. Feitelijke verenigingen en natuurlijke personen komen niet in aanmerking.

AGION of het GO! behouden het recht om onvolledige of te laat ingediende aanvragen niet ontvankelijk te verklaren voor behandeling binnen deze oproep.

## 5.2 INHOUDELIJKE BEOORDELING

Er wordt een centrale taskforce capaciteit samengeroepen met vertegenwoordigers van de centrale diensten van de onderwijsverstrekkers (VGO/OGO/GO), AGION en het kabinet van de minister van onderwijs.

De ontvankelijke aanvragen worden voor advies voorgelegd aan de centrale taskforce capaciteit. De centrale taskforce capaciteit houdt in haar advies rekening met de in de oproep vermelde criteria bij de beoordeling.

Om te komen tot een evenwichtige en doordachte selectie van kwaliteitsvolle capaciteitsprojecten beoordeelt de centrale taskforce capaciteit de ingediende aanvragen.

De beoordeling gebeurt in twee stappen.

In de eerste stap worden projectvoorstellen geselecteerd op basis van de behaalde scores in de scorematrices:

- In de scorematrix voor het gewoon basisonderwijs wordt een score bepaald aan de hand van de globale tekorten voor het gewoon basisonderwijs op niveau gemeente<sup>5</sup>. Voor projectvoorstellen waarmee enkel plaatsen worden voorzien in het **gewoon basisonderwijs** worden in deze eerste stap projectvoorstellen geselecteerd in **gemeenten**<sup>6</sup> met een globaal te verwachten tekort van meer dan 10 % **of** meer dan 240 plaatsen of in gemeenten gelegen in onderwijszones met te verwachten tekorten op alle onderwijsniveaus;
- In de scorematrix voor het gewoon secundair onderwijs wordt een score bepaald aan de hand van de globale tekorten voor het gewoon secundair onderwijs en de specifieke te verwachten tekorten per onderwijsvorm op niveau onderwijszone. Voor projectvoorstellen waarmee enkel plaatsen worden voorzien in het **gewoon secundair onderwijs** worden in deze eerste stap projectvoorstellen geselecteerd in **onderwijszones** met een globaal te verwachten tekort van meer dan 5 % **of** meer dan 240 plaatsen;
- In de scorematrix voor het buitengewoon basisonderwijs en de scorematrix voor het buitengewoon secundair onderwijs wordt een score bepaald aan de hand van de van de globale tekorten voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs en de specifieke te verwachten tekorten per type<sup>7</sup> op niveau onderwijszone. In deze scorematrices wordt naast de te verwachten tekorten per type<sup>8</sup> ook rekening gehouden met pendelstromen tussen onderwijszones en het ontbreken in een bepaalde onderwijszone van een aanbod voor een bepaald type<sup>9</sup>. Voor projectvoorstellen waarmee plaatsen worden voorzien voor leerlingen met een **IAC-verslag of OV4-verslag** komen projectvoorstellen in **alle onderwijszones** in aanmerking;
- De scores worden in elk van de scorematrices vertaald naar een label A, B, C, D of E. In deze eerste stap worden projectvoorstellen geselecteerd met een label A, B of C.

---

<sup>5</sup> Voor de gemeenten Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen kan voor deze score zowel gekeken worden naar de te verwachten tekorten op niveau gemeente als op niveau binnenstedelijke gebied, zoals afgebakend in de capaciteitsmonitor 2024.

<sup>6</sup> Voor de gemeenten Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen kan hierbij zowel gekeken worden naar de te verwachten tekorten op niveau gemeente als de te verwachten tekorten op niveau binnenstedelijke gebied, zoals afgebakend in de capaciteitsmonitor 2024.

<sup>7</sup> In combinatie met opleidingsvorm voor het buitengewoon secundair onderwijs.

<sup>8</sup> In combinatie met opleidingsvorm voor het buitengewoon secundair onderwijs.

<sup>9</sup> In combinatie met opleidingsvorm voor het buitengewoon secundair onderwijs.

Voor scholen die zich willen inschakelen in de evolutie naar meer inclusief onderwijs, kunnen meerdere scorematrices van toepassing zijn, en geldt het gewogen gemiddelde van de scores over alle geplande plaatsen heen als de uiteindelijke score voor het betreffende projectvoorstel:

- De geplande plaatsen voor **leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag** zijn daarbij in te vullen in de scorematrix voor het buitengewoon basis- of secundair onderwijs;
- De geplande plaatsen voor **leerlingen zonder een IAC-verslag of OV4-verslag** zijn daarbij in te vullen in de scorematrix voor het gewoon basis- of secundair onderwijs.

In de tweede stap maakt de centrale taskforce capaciteit uit de projectvoorstellen, geselecteerd in de eerste stap, nog een verdere selectie.

Bij de selectie zal rekening gehouden worden met volgende selectiecriteria, in volgorde van belang:

1. De match van enerzijds de geplande plaatsen als bijkomende plaatsen of als behoud van bedreigde plaatsen en anderzijds de te verwachten tekorten;
2. De mate waarin plaatsen worden voorzien op gemeenschappelijke campussen waar gewoon en buitengewoon onderwijs samenwerken;
3. De mate waarin de geplande plaatsen worden voorzien in een toegankelijke schoolinfrastructuur;
4. De mate waarin met meerdere projectvoorstellen wordt tegemoetgekomen aan dezelfde specifieke te verwachten tekorten in eenzelfde onderwijszone of gemeente;
5. De financiële haalbaarheid en planmatige aanpak;
6. De snelheid waarmee het project kan gerealiseerd worden;
7. De gemiddelde kostprijs per bijkomende plaats, rekening houdende met de specifieke onderwijsvorm voor het gewoon secundair onderwijs of type (in combinatie met opleidingsvorm) voor het buitengewoon onderwijs, waarin deze bijkomende plaatsen worden voorzien;
8. Duurzaamheid inclusief energie-efficiëntie.

Via **selectie criterium 3** wordt rekening gehouden met de mate waarin de aan projectvoorstellen gekoppelde plaatsen per onderwijsniveau proportioneel verdeeld zijn, rekening houdend met de grootte van de te verwachten tekorten:

- Op niveau gemeente en over alle gemeenten heen voor het gewoon basisonderwijs;
- Op niveau onderwijszone en over alle onderwijszones heen voor het gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs;
- Op niveau onderwijszone per onderwijsvorm voor het gewoon secundair onderwijs;
- Op niveau onderwijszone per type voor het buitengewoon basisonderwijs;
- Op niveau onderwijszone per type in combinatie met opleidingsvorm voor het buitengewoon secundair onderwijs.

### 5.3 GOEDKEURING

Het voorstel van selectie door de centrale taskforce capaciteit wordt voor goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De aanvrager wordt op de hoogte gesteld van de beslissing van de Vlaamse Regering.

## 6 BUDGET EN AANWENDING

De aanvrager voegt een begroting toe aan de aanvraag. De berekening van de aangevraagde budgetten moet onderbouwd worden. De jury, die eveneens de inhoudelijke kwaliteit van de voorstellen evalueert, kan vragen om de begroting bij te sturen. **Het toegekende bedrag wordt bepaald op basis van de raming.**

De budgettaire weerslag van de geselecteerde projecten komt ten laste van de begrotingskredieten van AGION en het GO!. Voor de oproep wordt uitgegaan van een globaal bedrag van 60 miljoen euro.

De voorziene capaciteitsmiddelen kunnen ingezet worden om bijkomende plaatsen te voorzien in het gewoon basisonderwijs, het gewoon secundair onderwijs en voor leerlingen met een IAC-verslag of OV4-verslag. Er wordt vooraf geen strikte geografische verdeling voorzien op niveau onderwijszone of gemeente.

### 6.1 AANDACHTSPUNTEN

- De **reguliere subsidie- en financieringsvoorwaarden voor schoolgebouwen** zijn **steeds van toepassing op de capaciteitsprojecten** (AGION en GO!), zoals de [fysische en financiële normen](#), waarbij voor de fysische norm uiteraard wel bijkomend rekening kan worden gehouden met het toekomstig leerlingenaantal (met het oog op de realisatie van de extra schoolcapaciteit).
- De subsidie wordt berekend voor de instellingen in het gesubsidieerd onderwijs aan 60 % voor het secundair onderwijs en 70% voor het basisonderwijs, en dit op de kostprijs incl. 6% btw en 10% forfait voor algemene onkosten. De financiering bedraagt 100 % voor de instellingen in het Gemeenschapsonderwijs.
- Het toegekende bedrag zal niet automatisch worden verhoogd worden bij de verdere uitwerking van de projecten, of bij de gunnings- of uitvoeringsfase. Het toegekende bedrag staat vast.
- Dubbele financiering is uitgesloten. Ten einde dubbelfinanciering te vermijden behouden AGION en de centrale diensten van het GO! zich het recht om onkostenstukken en de rapportage uit te wisselen, onder meer met andere departementen en agentschappen binnen de Vlaamse Overheid.

## 7 CONTROLE

Als de werken uiterlijk 2 november 2030 niet zijn gestart, behoudt de Vlaamse Regering het recht om de toegewezen capaciteitsmiddelen toe te wijzen aan een ander scholenbouwproject.

De capaciteitsmiddelen dienen effectief ingezet te worden. Bij niet-realisatie dienen de middelen te worden teruggegeven. De gerealiseerde plaatsen dienen gedurende minstens 15 jaar aangehouden te worden.

Eens de werken zijn gerealiseerd legt de begunstigde een inhoudelijk rapport voor. Het inhoudelijk rapport bevat het aantal daadwerkelijk gerealiseerde plaatsen. Het rapport beschrijft in welke mate de doelstellingen beschreven in de aanvraag, gerealiseerd werden.

Voor dossiers van het gesubsidieerd onderwijs verloopt het proces van betalingen en eindafrekening, analoog aan dat van de standaard subsidiedossiers: <https://www.agion.be/standaardprocedure-0>.

Voor dossiers van het GO! volgen de centrale diensten van het GO! de werken en de budgetten mee op met de scholengroepen. Facturen voor diensten en werken worden rechtstreeks aan de centrale diensten gericht en de centrale diensten staan in voor de uitbetaling.

De begunstigde verbindt zich ertoe om bij elke communicatie over het project op elke informatiedrager gebruik te maken van het logo van de Vlaamse overheid. De standaardlogo's bevinden zich op de website van de Vlaamse overheid.

De rapportering gebeurt in het Nederlands.